

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus I. De Celebratione Missarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

bus Ecclesia c. *Unic.* h. t. in 6. & c. *Consulisti* 7. h. t. & pollutâ Ecclesia, etiam censeatur violatum *cœmeterium illi conjunctum* (ur tradit Azor cit. q. 2.) ac eodem modo reconcilietur, quo Ecclesia; quia si per Episcopum (sicut Ecclesia) solenniter est consecratum, & violetur, reconciliari debet ab Episcopo per aquam ab eo solenniter benedictam c. *Consulisti*. h. t. si tamen ab Episcopo non est solenniter consecratum, sed tantum benedictum, vel ejus autoritate deputatum ad sepulturam fidelium, à Parocho, Rectore illius Ecclesie, aquâ ab eodem Parocho benedictâ, reconciliari potest c. *fin.* h. t. Layman l. 5. tr. 5. c. 5. n. 12.

3517 Si cœmeterium pollutum sit non per se, sed ob pollutam Ecclesiam cui conjunctum est, reconciliatâ Ecclesiâ, eo ipso etiam reconciliatum est cœmeterium; sic Barbofa l. 2. Juris Ecclesiastici cap. 9. num. 11. quando autem excrucatur Ecclesia, vel cœmeterium, destructis; vel conbassis parietibus, non propterea amittitur benedictio, sed tantum consecratio; Benedictio enim solo inhaerere censeatur, quod semper idem manet; sic Layman cit. c. 5. n. 15.

3518 Præter hæc not. cum quandoque contingat, in cœmeteriis fieri quosdam actus, quibus pollueretur Ecclesia; si in ea facti essent, cujusmodi sunt illi, quos retulimus supra; consequenter fieri de-

beat reconciliatio, posse in contingetia facti quæstionem moveri, à quo valeat reconciliari? ex. gr. in cœmeterio, conjuncto Ecclesie, fusus est injuriosè sanguis humanus, & copiosus, ex injusta percussione; quærebatur, an Rector ejus Ecclesie per aquam solenniter benedictam ab Episcopo, vel certè, etiam non benedictam ab Episcopo, sed ab ipso Ecclesie Rectore, vel alio Sacerdote posset reconciliari?

Pro resolutione distinguendum est inter cœmeterium, *accessoriè consecratum*, vel *tantum benedictum*, nimirum ratione Ecclesie consecrata, vel benedicta; vel seorsim. 2. inter pollutum ratione Ecclesie pollutum, seu violatum; vel pollutum, & violatum in se, ac non ratione principalis, cui adjunctum est: quo posito 1. si cœmeterium sit violatum, seu pollutum ratione pollutæ vel violatæ Ecclesie consecrata, cui est conjunctum, reconciliari non posse nisi per Episcopum, ex num. 348; si autem ratione pollutæ vel violatæ Ecclesie tantum benedictæ sine ulla consecratione, reconciliari posse ab ipso Rectore Ecclesie aquâ benedictâ ab ipso Rectore Ecclesie, ex dict. superius; id, quod etiam procedit de cœmeterio polluto in se, solum benedictio, vel deputato ad sepulturam Fidelium; reliqua ex dictis deduci possunt.

QUÆSTIO XLI.

IN TIT. XLI. DE CELEBRATIONE MISSARUM, SACRAMENTO EUCHARISTIÆ, ET DIVINIS OFFICIIS.

3519 **H**ic titulus tria puncta continet; primum, de celebratione missarum; alterum, de Sacramento Eucharistiæ; postremum, de divinis officiis; pleraque tamen sunt, quæ pertinent solum ad forum internum, & tractari solent à Theologis Moralibus, in tract. ad præcepta primæ Tabulæ: de Sacramento autem Eucharistiæ agunt Theologi Scholastici

specialiter: & ideo in hoc titulo (tantum continentem pauca spectantia ad forum externum) parum immorantur Canonistæ; trademus tamen ea, quæ in hoc titulo de singulis tanguntur.

ARTICULUS I.

De Celebratione Missarum.

In c. *quidam* 2. h. t. agitur de Missis 3520
notiis, & dicitur, quosdam Laicos habere

habere in consuetudine, ut per singulos dies audiant Evangelium, *in principio erat Verbum, & missas peculiare*, hoc est de sancta Trinitate, de sancto Michaële, & propter hanc consuetudinem sancitum esse in CC. Triburienfi, ut ulterius hoc non fiat, nisi sub tempore, & nisi aliquis velit *propter reverentiam sanctæ Trinitatis*; non pro alia devotione, audire; sed si voluerint, ut sibi missa cantetur, de eadem die missas audiant, pro salute vivorum, & etiam defunctorum.

3521 Pro explicatione not. per missas *peculiaris* intelligi *votivas*, & per missam *de feria*, missam *currentem*, hoc est secundum dispositionem Calendarii, & Rubricarum; not. 2. per hunc textum non reprobantur missas votivas, quæ fiunt ex speciali devotione, v. g. ob reverentiam SS. Trinitatis, vel erga aliquem Sanctum, aut ex alia rationabili causa, v. gr. pro infirmis, de agentibus, &c. sed tantum *consuetudinem quandam*, quæ plus videtur superstitionis, quam devotionis habere, quotidie celebrandi, vel audiendi missam talis Evangelii, quasi nimirum melius esset; audire hanc, vel votivam; quam currentem, &c. Sed ex hoc dubitari potest; an Fideles agant contra hunc canonem, die festo, ubi auditio missæ est sub obligatione, audiendo votivam, si quæ diceretur? &c. quod non, nam iste canon solum prohibet *superstitiosam consuetudinem* dicendi, vel audiendi missas votivas, prætermittis currentibus; præsertim, quod aliàs, celebrans ageret contra illam rubricam, quæ ponitur ante missas votivas, & petit, ut divinum officium *regulariter*, & missa, concordent: ibi: *sequentes missa votiva, licet pro Sacerdotis devotione, quacunque die, dici possint per hebdomadam, quando festum non occurrit; hoc tamen passim, nisi rationabili de causa, fieri non debet; sed quoad fieri potest missa cum officio conveniat; & in Rubric. quæ ponitur ante missas votivas Beatissimæ Virginis ibi: Quæ missæ votivæ dici possunt quocunque die, nisi fuerit dominica, vel officium duplex.* Ubi rectè notat Gavantus in Rubric. Miss. p. i. tit. 4. litt. O. idem propter paritatem rationis, esse in o-

mnibus votivis; ut nimirum passim non dicantur in Dominica, vel Officio duplici. Ex hoc ulterius sequitur, fideles etiam die festo audiendo votivam, satisfacere præcepto audiendi missam; cum sic ponatur totum, quod est directè sub præcepto.

Altera quæstio pertinet ad celebrationem missarum est de celebratione *plurium missarum* eodem die, prout habetur in c. *Consulisti* 3. h. r. ubi quæsitum fuit ex Innocentio III. utrum uno, eodemque die liceat Sacerdoti, plures missas celebrare? ad quod respondit Pontifex (*excepto die Nativitatis Dominica*) nisi causa necessitatis suadeat, sufficere Sacerdoti, semel in die unam missam solummodo, celebrare. In hoc textu videtur, non simpliciter prohiberi, plures eodem die missas celebrari ab eodem Sacerdote, adhuc jejuno; cum textus expressè dicat solum, *sufficere, semel in die missam celebrare; sed dicendum, non licere secluso casu necessitatis*; sic enim in eodem textu ly *sufficit Sacerdoti*, apertè limitatur, per exceptionem *festi Nativitatis Dominica, & casum necessitatis*; quem communiter duplicem ponunt DD. 1. si foret necessitas dandi viaticum morituro, non extante tunc aliâ hostiâ consecratâ. 2. si idem Sacerdos præficeretur duabus Parochiis cum obligatione in utraq; celebrandi; de quibus plura Theologi morales.

Tertia quæstio est in c. *Consilium* 4. h. r. & continet hoc dubium, an, quando fit missa de aliquo sancto in die *profesto*, hoc est, extra diem festi ipsius, secundum ordinem rubricarum, dicendus sit *hymnus Angelicus* (nimirum *Gloria in excelsis*) & Symbolum Apostolicum, seu *Credo*? sic enim quæstio proponitur in c. *Consilium* cit. ibi: *Requisisti* utrum in diebus profestis, in quibus ad honorem Sancti Spiritus, B. Virginis, & sanctæ Crucis, missam celebrari contingit, hymnus Angelicus, Symbolum ac præfatio propria, debeat decantari? præsertim, cum in partibus tuis (nimirum Archiepiscopatu Bracharenli) in honore B. Virginis, Sabbatorum diebus, missa solenniter celebretur; Evangelistæ à Christo esse dicta non testantur: ad quod Pontifex, inquisitioni tuæ, inquit, taliter

taliter respondemus, quòd apud nos in diebus profestis, cum missarum solemnia, in honorem B. Virginis, celebrantur: neq. hymnus Angelicus, neq. Symbolum decantatur, licet in missa propria præfatio decantetur: ut inter commemorationem, & solemnitatem, differentia ostendatur: unde: Te DEUM laudamus, regularius dimittitur, quàm dicatur in laudibus matutinis.

3524 Quarta quæstio in c. cum Martha 6. h. t. quod continet hoc dubium, an omnia verba in canone Missæ, Apostoli acceperint à Christo, & Successores Apostolorum ab ipsis? talia verba sunt, *mysterium fidei; elevatis oculis in cælum, ac æterni testamenti*; nam hæc nunc recipiuntur in canone Missæ, quæ tamen non leguntur in Evangelio? ad hanc quæstionem affirmativè responderetur in cit. c. 6. §. Verum, ubi idem pluribus Scripturæ locis exponit & probat Innocentius III.

Deinde in eod. c. cum Martha, dicitur in canone Eucharistiæ, addi ea verba: *mysterium fidei; quoniam aliud ibi creditur, quàm cernatur; & aliud cernitur, quàm credatur; cernitur species panis & vini, & creditur veritas carnis, & sanguinis Christi, ac virtus unitatis & charitatis.* Subjungit postea, *distinguendum esse tamen subtiliter inter tria: quæ sunt in hoc Sacramento discreta; videlicet formam visibilem, veritatem corporis, & virtutem spiritualem.* Forma, est panis & vini; veritas, carnis & sanguinis; virtus, Unitatis & Charitatis. Primum est Sacramentum, & non res; Secundum, est Sacramentum, & res; Tertium, est res & non Sacramentum; Sed primum, est Sacramentum geminæ rei; Secundum est Sacramentum unius, & alterius res existit; Tertium est res gemini Sacramenti. Credimus igitur, quòd formam verborum sicut in canone reperitur, & à Christo Apostoli, & ab ipsis eorum acceperint Successores. Sed de hoc ex professo egimus in tract. Theologico, agentes in specie de Sacramento Eucharistiæ; de quo V. hic à n. 3535. & seq.

3525 In c. ex parte 5. h. t. quærebatur, an Sacerdos semper vino perfundere, seu, ut alii exponunt, vinum infundere, ac

sumere, debeat, postquam totum accepit, seu sumpsit Sacramentum? Respondit idem Innocentius III. quòd ita; nisi, cum eodem die aliam missam debuerit celebrare: ne, si fortè vinum perfusionis acciperet, celebrationem aliam impediret. Ex hoc c. nascitur quæstio, an per illam perfusionem, de qua loquitur textus, intelligatur non tantum purificatio, per quam Rubricæ intelligunt, infusionem nimirum vini ad calicem, immediatè post sumptas sacras species panis, & vini; sed etiam ablutio, per quam intelligitur infusio, quæ deinde abluuntur digiti? consequenter, an & purificatio, & ablutio, ex obligatione conscientia, fieri debeat vino? Ad 1. r. textum in indicto c. 5. solum loqui de purificatione; nam de illa perfusione, faciendâ vino, loquitur textus, quæ non fit, quando Sacerdos celebraturus est eo die adhuc aliam missam; sed talis non est perfusio, quæ fit ad abluendos digitos; hæc enim etiam tunc fit, cum Sacerdos celebraturus est plures missas; ergo solum loquitur de perfusione, quæ est purificatio. Ex hoc sequitur, nullum esse peccatum, faciendò abluionem tantum in aqua, sine vino; cum nullum extet præceptum, de adhibendo vel puro vino; vel vino & aqua.

Dices: in Rubricis generalibus initio Missalis, §. Quibus sumptis, sic haberi: Sacerdos porrigit calicem ministro, quo vinum fundente, se purificat; Deinde, vino, & aqua abluat pollices, & indices super calicem. Resp. 1. etiam extare Rubricam, in qua nullâ fit mentio aquæ, ut habetur in Rubricis, appositis in canone, post factam communionem §. Abluit digitos, sic: *infundit parum vini quo se purificat; deinde abluat, digitos extergit, & sumit abluionem.* Resp. 2. probabilius videri, has Rubricas de purificatione, & abluione faciendâ per infusionem vini, in vi Rubricæ, non inducere obligationem conscientia, seu non esse præceptivas, sed solum directivas juxta dicta l. 1. de Rubricis in tit. 1. cum illæ actiones non contineant ullam specialem significationem.

Difficultas est de purificatione, an 3531 ex

ex præcepto facienda sit *vino*? pro affirmativa stat. c. *Ex parte*, de quo in præced. & ita tenent Sanchez in Decal. lib. 4. cap. 11. num. 43. Azor tom. 1. lib. 12. cap. 20. quæst. 7. Barbosa in Coll. ad lib. 3. decr. in c. *ex parte* 4. quæstio autem est, an *grave*? an tantum *leve*? Non esse *grave*, multò probabilius videtur, tum ratione materiæ; tum ratione finis, propter quem adhibetur purificatio; esse *levem*, consent aliqui, quia dicitur *debet vino perfundere*? at verbum *debet* non semper importat obligationem conscientiæ, sed quandoq; solius decentiæ, ut ostendimus lib. 1. tit. 1. id, quod rectè inter alia colligitur ex materia substrata; & sine legis; quando res præcepta & necessaria ad finem legis; quod non videtur in præsentibus; maxime, cum dici possit, responsionem Papæ fuisse ad quæstionem directè propositam, an Sacerdos, post sumptas sacras species debeat facere aliquam infusionem ad purificandum calicem? propter madorem in calice remanentem ex speciebus consecratis; non autem, quo liquore?

3528 In c. *De homine* 7. h. t. solum habetur casus de Sacerdote, qui conscius peccati mortalis celebrare debeat, & ne sacrilegium (in tali statu celebrando) committeret, cum missam diceret, fictè consecravit, omisis nimirum verbis consecrationis; atque adeo nudum, ac merum panem, & vinum sumpsit; credens ita populo à se satisfacturum: hoc casu ad Innocentium III. delato, rescriptis Rectoribus Romanæ Fraternalitatis; cum *falsa sint abjicienda remedia, quæ sunt veris periculis graviora: licet is, qui pro sui criminis conscientia reputat se indignum, ab hujusmodi Sacramento reverenter debeat abstinere, ac ideo peccet graviter si se ingerat irreverenter ad illud: tamen gravius procul dubio videtur offendere, qui sic fraudulenter illud præsumpserit simulare; cum ille culpam vitando, dum facit, in solius misericordis Domini manum incidat: iste verò culpam faciendo, dum vitat, non solum D. E. O. (cui non veretur illudere) sed populo, quem decipit, se astringat.* Ex hoc textu habetur, gravius peccare Sacerdotem, qui simulat

consecrare, & exponit hostiam non consecratam adorandam populo; quàm illum, qui in peccato mortali offert sacrificium, & consecrat; ratio autem patet ex textu.

In c. *Cum Creatura* 11. h. t. Honorius III. statuit, quòd duæ Missæ solennes Conventuales in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis habendæ sint, ubi plures sunt Sacerdotes; una pro anniversariis defunctorum; altera pro feria, vel festo currenti, secundum temporum congruentiam. Ubi not. 1. *anniversarium* dici, quod pro defuncto fit, anno revoluto à die mortis suæ; sic gloss. h. c. V. *Anniversariis*, qui addit hic *anniversarium* sumi, pro eo officio, quod fit quotidie pro defunctis, seu Missis pro defunctis: quo habetur, in dictis Ecclesiis, non obstante, quòd Missa fuit pro anniversario (ut, si pro eo extat fundatio) debere nihilominus haberi missam alteram de feria, vel festo, secundum temporis congruentiam; ne scilicet temporale lucrum, quod recipitur ex talibus anniversariis, studio divini cultus proferatur, & prætextu Missæ semel in die pro anniversario celebrandæ, sacra Missarum solennia, quæ ratione diei, vel festi solent solenniùs celebrari, culpabili negligentia prætermittant, quasi non sint obligati Domino, & quasi Dominus fortè pro tantis obsequiis non sufficeret eis: æquà vicissitudine respondere.

In c. *Te referente* 12. h. t. habetur casus, circa confectionem chrismae, quum Archiepiscopus Sipontinus Honorio III. proposuit, & quæsit, an, cum in die Ccenæ Domini manè in Ecclesia Garganica de more debeat recipere peregrinos; in Ecclesia autem sua (nimirum Sipontina) ex antiqua consuetudine, teneatur chrisma conficere; in hac id possit peragere, si prius in Garganica celebravit Clero & populo ad hoc compellente? Respondit Honorius, quòd, cum *chrisma* eo die intra Missarum conficiatur solennia, & cuilibet Sacerdoti, quacunque dignitate præfulgeat, unam in die celebrare Missam sufficiat (nam & felix valde est, qui celebrat dignè unam) Fraternalitati tuæ mandamus, quatenus die prædicto, in Ecclesia Sipontina

vina dumtaxat, in qua teneris chrisma conficere, Missarum studeas solennia celebrare. Ex quo textu communiter deducunt Authores, sacrum chrisma conficiendum esse celebrante Episcopo in sua Ecclesia. Hujus c. occasione quaerunt aliqui, an liceat *cuiilibet* Sacerdoti; emissa Sacrificium facere feria quinta, quae dicitur in Coena Domini. Sotus in 4. dist. 13. quaest. 2. art. 2. Navarrus in man. cap. 35. num. 88. Angles in floribus Theolog. ubi de Eucharistiae Sacramento. quaest. 8. de valore missae. diffic. 4. concl. 3. Francolin. in tract. de horis canonicis, cap. 30. num. 2. & 9. (quos refert, & sequitur Azor instit. moral. part. 1. lib. 10. cap. 24. quaest. 5.) ingenuè testantur, eodem die *sacro Coena Domini negandum non esse, quin liceat Sacerdotibus privatim sacrificare*; nihil enim de hoc Canones, & jura constituerunt; nisi, quod alicubi est usu receptum, ne Sacerdotes privatim rem divinam faciant, praesertim in Monachorum, ac Religiosorum Collegiis, atque Conventibus; eo quod soleant omnes, à Superiore eo die sacram Communionem accipere, exemplo Apostolorum, quibus corpus suum, propriis manibus Dominus impertivit.

353^r In c. *Perniciosus* 13. h. t. proponitur quaestio, de *quantitate aquae*, vino admiscendae, pro consecratione calicis; de qua quaestione in dict. c. rescribit Honorius III. Archiepiscopo Upsalensi (ut notat Gonzalez hic) dicens: *perniciosus valde, sicut audivimus, in tuis partibus inolevit abusus, videlicet, quod in majore quantitate aqua ponitur in sacrificio, quam de vino: cum secundum rationabilem consuetudinem Ecclesia generalis, plus in ipso sit de vino, quam de aqua ponendum.*

Idcoque Fraternitati tuae mandamus, quatenus hoc nec de cetero facias, nec in tua provincia fieri patiaris; ubi nota; illam aquae admixtionem non requiri *de necessitate Sacramenti*, siquidem contrarium verum est, & probatur ex D. Cypriano lib. 2. epist. 3. Innocent. III. lib. 4. de sacrif. missae, cap. 32. & Rubrica Missalis Rom. c. 4. de defectibus vini, num. 7. ubi dicitur, quod, si Sacerdos, post consecratio-

nem calicis, agnoscat, non fuisse appositam aquam, nullo modo apponat; quia non est de necessitate Sacramenti, sed solum ex necessitate praecipiti, ut constat ex Trid. Sess. 22. de Sacrific. Missae cap. 7. ibi: *Monet deinde sancta Synodus, praecipitum esse ab Ecclesia Sacerdotibus, ut aquam vino in calice offerendo miscerent, tum quod Christum Dominum ita fecisse credatur; tum quia è latere ejus aqua simul cum sanguine exierit, quod Sacramentum hac mixtione resoluitur: Et cum aqua in Apocalypsi beati Joannis populi dicantur, ipseus populi fidelis cum capite Christo, unico representatur.*

Circa quantitatem aquae vino admiscendae in textu c. *perniciosus*, nihil determinatur; sed solum reprobat abusus Ecclesiae Upsalensis, tanquam perniciosus, quod in majore quantitate aqua ponatur in sacrificio, quam de vino; sed nec in Trid. cit. quicquam determinatur; cum solum dicatur, *aquam vino in calice offerendo miscendam*. P. Suarez tom. 3. de Sacram. Eucharist. D. 45. Sect. 3. §. *Secundo quoad quantitatem*, ait, docere omnes Theologos, aquam debere misceri *in parva quantitate*, servata proportione ad quantitatem vini; quae verò debeat esse haec proportio? non eodem modo, nec facile explicari; non debere esse in majore quantitate, quam sit vinum, ex dict. constat.

353^v Quaestio est, an possit esse *aequalis*? Suarez cit. merito negat, dicens *certum* oppositum; quia, licet in hujusmodi mixtionibus, si aliquid vini conferretur, probabile sit, consecrationem esse validam; tamen ille modus miscendi aquam, & consecrandi materiam, est indebitus, & praeter usum Ecclesiae; & interdum potest reddere materiam, vel nullam, vel dubiam: oportet ergo, ut aqua sit in minori quantitate, quam vinum: in quantitate vero proportione debeat esse *minor* quantitas, vix potest definiti: nam licet in Concilio Tiburiensi, cap. 19. dicatur, *duae partes sint vini; tertia aqua, quia major est majestas sanguinis Christi*; tamen Concilium Florentinum dicit, *miscendum esse paululum aquae, & aquam modicissimam*: quibus verbis multò *minoretur*

norem quantitatem indicat. Et hoc etiam videtur Ecclesie usus docere: nec potest certior regula prescribi; quam, ut sit aqua in modicissima quantitate. Et ratio adjungi potest; quia certum est, quamlibet guttulam aque; dummodo satis sensibilis sit, esse sufficientem, quia illa est vera aqua sensibilis, & ad significationem sufficit; ita Suarez cit. loc.

3534 Denique in e. Literas fin. h. t. statuit Honorius III. perpetuo deponendum esse ab officio, & beneficio Sacerdotem, qui ex malitia, vel nimia desipientia, presumpsit celebrare in pane fermentato, vel serpho ligno, vel sine igne, vel aqua; ex quo deducitur, quod Sacerdos Latinus non possit in Ecclesia Latina, etiam in necessitate, conficere Sacramentum Eucharistie in pane fermentato; Suarez cit. tom. 3. Disp. 71. Sect. 5. dub. 2. Bonacina de Sacrament. Disp. 4. quaest. 2. p. 1. n. 11. resolvens, Sacerdotem potius permittere debere infirmum, absque viatico decedere; quam conficere in fermentato; & n. 9. vers. ex quo, tenet cum Azorio, graviter peccare Sacerdotem Latinum, non conficendo in pane azymo; cum faciat contra consuetudinem, & preceptum Ecclesie in re gravi: usus enim, & consuetudo Latinorum est, ut in azymis conficiant, & Christum imitentur, qui in azymis confecit, & Apostolos in azymis communicavit, ut testantur Chrysostomus, Augustinus, Beda, & alii SS. Patres; excipiunt tamen casum, si Sacerdos Latinus transeat per Graciam; Suarez in 3. p. q. 78. art. 4. D. 44. Sect. 4. Sanchez de Matr. l. 3. D. 18. n. 10. & alii. Quamvis autem olim Sacerdotes non aureis, sed ligneis vasculis, seu calicibus, uterentur e. Vasa de Consecrat. dist. 1. postea tamen Zephyrinus Papa instituit, ut calices, non ex ligno, ut antea; sed ex vitro, vel ex auro, aut argento, vel stanno fierent, ut testatur Platina in ejus vita; tandem hujusmodi antiquata constitutione, sancitum est, ut nec ex vitro fierent propter fragilitatem; nec ex ligno ob raritatem, qua Sacramentum imbibitur; nec ex are, ob tetrum saporem, nec ex aurichalco; quia ruginem

Tom. III.

facit, & vomitum excitat, ut habetur in cap. ut calix, de consecr. dist. 1. sic Azor instituit. moral. part. 1. lib. 10. cap. 28. quaest. 3. Ex eod. cap. 14. deducitur, quod ad missae sacrificium lumen requiratur; not. autem ex consuetudine conficiendum ex cera; in necessitate vero sufficere lumen sebaceum, vel olei, ut docent Azor dist. cap. 28. quaest. 15. vers. Quares; Vasq. in 3. p. D. 223. c. 4. n. 25. & alii: de admixtione autem aquae, jam dictum est in praeced.

ARTICULUS II.

De Sacramento Eucharistia.

3535 Non agimus de hoc Sacramento nisi quantum tangitur in sacris canonibus hujus tituli; ubi de hoc praecipue agitur in c. Marthe 6. h. t. quod continet plures quaestiones, quas proposuit Joannes Archiepiscopus Lugdunensis; an omnia verba canonis acceperint immediate a Christo Apostoli; deinde legitime per traditionem ad nos pervenerint; caeque omnia sint essentialia consecrationis; ad 1. constat responsio, ex dict. num. ad 2. & in hac quaestione esse triplicem sententiam; prima docet, illa verba: qui pridie quam pararetur &c. non esse quidem de essentia formae; ita tamen esse necessaria, ut illis omissis invalidum esset Sacramentum; ita Scotus in 4. D. 8. q. 2. secunda sententia docet, omnia verba, quae in consecratione praecedunt, & subsequuntur ista (hoc est enim corpus meum) esse essentialia formae; tertia vult solum ista: hoc est corpus meum; hic est sanguis meus; vel, hic est calix sanguinis mei. Pro decisione nota: in Missali ante verba consecrationis corporis (hoc est enim corpus meum) praeteribi Sacerdoti haec verba praevia, qui pridie, quam pararetur, accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, & elevatis oculis in caelum benedixit, fregit, dedit, discipulis dicens: accipite, & manducate ex hoc omnes; quibus positus subjunguntur verba consecrationis. hoc est enim corpus meum; similiter in consecratione calicis praecedunt haec verba: simili modo, postquam cenatum est, accipiens & hunc praclarum calicem in sanctas, ac venerabiles manus suas, item tibi gratias agens,

LII II 2 bene-